

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 10 Ιουνίου 2022
(OR. en)

10126/22

RECH 371
TELECOM 267
COMPET 491
IND 227
MI 468
EDUC 245

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 10 Ιουνίου 2022

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9515/22

Θέμα: Αξιολόγηση της έρευνας και εφαρμογή της ανοικτής επιστήμης
– Συμπεράσματα (εκδόθηκαν στις 10 Ιουνίου 2022)

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Αξιολόγηση της έρευνας και εφαρμογή της ανοικτής επιστήμης», τα οποία εκδόθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3877η σύνοδό του στις 10 Ιουνίου 2022.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- τα συμπεράσματά του του Μαΐου 2016 σχετικά με τη μετάβαση προς ένα σύστημα ανοικτής επιστήμης¹, στα οποία αναγνωρίζεται ότι η ανοικτή επιστήμη έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την ποιότητα, τον αντίκτυπο και τα οφέλη της επιστήμης και να επιταχύνει την πρόοδο των γνώσεων, καθιστώντας τες πιο αξιόπιστες, πιο αποτελεσματικές και ακριβείς, καλύτερα κατανοητές από την κοινωνία και ανταποκρινόμενες στις κοινωνιακές προκλήσεις, και στα οποία ενθαρρύνεται η περαιτέρω ανάπτυξη της αξιολόγησης της επιστημονικής ποιότητας·
- τα συμπεράσματά του του Δεκεμβρίου 2020² σχετικά με τον «Νέο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας», στα οποία επισημαίνεται ότι η ανοικτή επιστήμη παίζει καίριο ρόλο στην ενίσχυση του αντικτύπου, της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας, της διαφάνειας και της ακεραιότητας της Ε&Κ· στα οποία ενθαρρύνεται η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποστηρίζουν και να εφαρμόσουν πρακτικές ανοικτής επιστήμης στα συστήματά τους ανταμοιβής και αξιολόγησης για την έρευνα, τους ερευνητές και τα ιδρύματα· και στα οποία αναγνωρίζεται ότι η βιβλιοποικιλότητα, η πολυγλωσσία και η αναγνώριση του συνόλου της επιστημονικής παραγωγής αποτελούν σημαντικά στοιχεία μιας πολιτικής του ΕΧΕ για την ανοικτή επιστήμη·
- τα συμπεράσματά του της 28ης Μαΐου 2021 με θέμα «Εμβάθυνση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας: Παροχή ελκυστικών και βιώσιμων σταδιοδρομιών και συνθηκών εργασίας στους ερευνητές και υλοποίηση της κυκλοφορίας επιστημόνων»³, στα οποία υπογραμμίστηκαν οι δυσκολίες των σύγχρονων πρακτικών αξιολόγησης και επιβράβευσης, και κλήθηκαν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, οι ερευνητικοί οργανισμοί και οι οργανισμοί χρηματοδότησης της έρευνας να εργαστούν για τη μεταρρύθμισή τους, τονίστηκε δε η ανάγκη να εξελιχθούν προς μια αξιολόγηση με περισσότερο ποιοτικό χαρακτήρα·

¹ 9526/16.
² 13567/20.
³ 9138/21.

- τη σύσταση (ΕΕ) 2021/2122 του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με ένα σύμφωνο για την Έρευνα και την Καινοτομία στην Ευρώπη⁴, στην οποία συνιστάται στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν την αρχή της επιδίωξης της αριστείας στο σύστημα αξιολόγησης της έρευνας και να ανταμείβουν αναλόγως την ποιότητα, και η οποία ορίζει ως τομέα προτεραιότητας για δράση του EXE τη στήριξη και την επιβράβευση μιας πραγματικής νοοτροπίας ανοικτής επιστήμης σε ολόκληρη την Ένωση·
 - τα συμπεράσματά του της 26ης Νοεμβρίου 2021 σχετικά με τη μελλοντική διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE)⁵, ιδίως το θεματολόγιο πολιτικής για τον EXE 2022-2024, στα οποία παρατίθεται κατάλογος εθελοντικών δράσεων του EXE οι οποίες θα συμβάλουν στους τομείς προτεραιότητας που ορίζονται στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με ένα σύμφωνο για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη·
1. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τις συστάσεις που διατυπώνονται στη σύσταση (ΕΕ) 2018/790 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2018, σχετικά με την πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες και τη διαφύλαξή τους⁶, την τελική έκθεση της Πλατφόρμας Πολιτικής για την Ανοικτή Επιστήμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Progress on Open Science: Towards a shared research knowledge system» (Πρόοδος στην ανοικτή επιστήμη: Προς ένα κοινό σύστημα γνώσεων στον τομέα της έρευνας)⁷, το έγγραφο καθοδήγησης της τριπλής ομάδας εργασίας («Triangle Task Force») της ERAC με τίτλο «Research evaluation in a context of Open Science and gender equality» (Αξιολόγηση της έρευνας στο πλαίσιο της ανοικτής επιστήμης και της ισότητας των φύλων)⁸, στο οποίο διατυπώνονται διάφορες συστάσεις σχετικά με τα συστήματα αξιολόγησης της έρευνας, καθώς επίσης τη σύσταση της UNESCO για την ανοικτή επιστήμη που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2021, η οποία συνιστά τη μεταρρύθμιση του συστήματος αξιολόγησης της έρευνας⁹, και το αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως παρουσιάζεται στη διερευνητική έκθεση της Επιτροπής με τίτλο «Towards a reform of the research assessment system» (Προς μια μεταρρύθμιση του συστήματος αξιολόγησης της έρευνας)¹⁰.

⁴ ΕΕ L 431 της 2.12.2021, σ. 1.

⁵ 14308/21.

⁶ ΕΕ L 134 της 31.5.2018, σ. 12.

⁷ [Πρόοδος στην ανοικτή επιστήμη - Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurois/eurois-research-evaluation-in-a-context-of-open-science-and-gender-equality)

⁸ 1201/21.

⁹ [Σύσταση της UNESCO για την ανοικτή επιστήμη - Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της UNESCO](https://unesco.org/en/communication/2021/11/11/unesco-recommends-open-science)

¹⁰ Προς μια μεταρρύθμιση του συστήματος αξιολόγησης της έρευνας: διερευνητική έκθεση - <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/36ebb96c-50c5-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι, προκειμένου να επιταχυνθεί η εφαρμογή και ο αντίκτυπος των πολιτικών και των πρακτικών για την ανοικτή επιστήμη σε ολόκληρη την Ευρώπη, πρέπει να αναληφθεί δράση για τη μετάβαση προς μια ανανεωμένη προσέγγιση στην αξιολόγηση της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων παροχής κινήτρων και επιβράβευσης, για την εφαρμογή μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης σε συμμόρφωση με το σύμφωνο για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη, και για την ενίσχυση των ικανοτήτων ακαδημαϊκής δημοσίευσης και διάχυσης όλων των ερευνητικών αποτελεσμάτων, και να ενθαρρυνθεί, κατά περίπτωση, η χρήση της πολυγλωσσίας με σκοπό την ευρύτερη διάχυση των αποτελεσμάτων της ευρωπαϊκής έρευνας·

I. Μεταρρύθμιση των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας στην Ευρώπη

3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα συστήματα αξιολόγησης της έρευνας θα πρέπει να επικεντρώνονται στην ποιότητα και την απήχηση, και ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι τα υφιστάμενα συστήματα αξιολόγησης της έρευνας τείνουν να επικεντρώνονται υπερβολικά, ως επί το πλείστον, στη χρήση ορισμένων ποσοτικών δεικτών βάσει επιστημονικών δημοσιεύσεων και περιοδικών και στην αξιολόγηση περιορισμένου φάσματος ερευνητικών αποτελεσμάτων· ΦΡΟΝΕΙ ότι μια τέτοια προσέγγιση μπορεί να οδηγήσει σε σφάλματα εκτίμησης της ποιότητας, της αναπαραγωγιμότητας και της ακεραιότητας της έρευνας· ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η αξιολόγηση της έρευνας θα πρέπει να περιλαμβάνει και άλλα ερευνητικά αποτελέσματα και διαδικασίες και να προωθεί την έγκαιρη ανταλλαγή γνώσεων και συνεργασία για την επιτάχυνση της εφαρμογής των πολιτικών και των πρακτικών της ανοικτής επιστήμης·
4. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι, αν και πολλοί οργανισμοί χρηματοδότησης και διεξαγωγής έρευνας, καθώς και οι αρχές αξιολόγησης της έρευνας, λαμβάνουν μέτρα για τη βελτίωση του τρόπου με τον οποίο αξιολογούν την έρευνα και τους ερευνητές, η αλλαγή παραμένει αργή, άνιση και κατακερματισμένη ανά την Ευρώπη και, ως εκ τούτου, ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ την ανάγκη να σημειωθεί πρόοδος με συντονισμένη προσπάθεια προς τον στόχο της μεταρρύθμισης των διαφόρων συστημάτων και πρακτικών αξιολόγησης της έρευνας ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα, ο ανοικτός χαρακτήρας, οι επιδόσεις και ο αντίκτυπος της έρευνας, των ερευνητών, των ερευνητικών ομάδων και των ιδρυμάτων· επιπλέον, ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η τήρηση των αρχών της ανοικτής επιστήμης θα πρέπει να επιβραβεύεται δεόντως κατά τη σταδιοδρομία των ερευνητών·

5. TONIZEI ότι μια τέτοια κοινή προσέγγιση πρέπει να σχεδιαστεί με συμπεριληπτικό και συλλογικό τρόπο, δεδομένου ότι εμπλέκονται πολλά ενδιαφερόμενα μέρη σε διαφορετικά επίπεδα, και TONIZEI ότι μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία μπορεί να διευκολύνει τον συντονισμό των αλλαγών στα συστήματα αξιολόγησης της έρευνας, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά των διαφόρων ερευνητικών κλάδων·
6. TONIZEI ότι ο μετασχηματισμός των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας θα πρέπει να περιλαμβάνει την αξιολόγηση μεμονωμένων ερευνητών, ερευνητικών ομάδων, ερευνητικών οργανισμών και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών υποδομών, ερευνητικών αποτελεσμάτων και έργων, και ότι είναι σημαντικό να αποφεύγονται οι αντιφάσεις μεταξύ των διαφόρων επιπέδων αξιολόγησης·
7. ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το γεγονός ότι η αρχή της αξιολόγησης από ομότιμους κριτές διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για την αξιοπιστία και την αριστεία στην επιστήμη και ότι οι ερευνητές ενεργούν οι ίδιοι ως αξιολογητές και κριτές σε πολλά πλαίσια· ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι οι ίδιοι οι ερευνητές θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο αυτής της εξέλιξης, δεδομένου ότι είναι υψίστης σημασίας να υποστηρίζουν και να εφαρμόζουν τις βελτιωμένες αρχές για την αξιολόγηση της έρευνας και να λαμβάνουν κατάλληλη κατάρτιση για εν λόγω καθήκοντα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία υιοθέτηση των αλλαγών από την επιστημονική κοινότητα· στο πλαίσιο αυτό, ΠΙΣΤΕΥΕΙ ότι όλοι οι ερευνητές ανεξαρτήτως του σταδίου της σταδιοδρομίας τους θα πρέπει να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην ανανεωμένη προσέγγιση της αξιολόγησης της έρευνας και στην εφαρμογή των αρχών και των πρακτικών της ανοικτής επιστήμης·
8. ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ η εξέλιξη των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας στην Ευρώπη να διέπεται από τις ακόλουθες αρχές, με παράλληλο σεβασμό της αυτονομίας των ερευνητικών ιδρυμάτων και της ελευθερίας της επιστημονικής έρευνας, καθώς και της ποικιλομορφίας των εθνικών και πειθαρχικών πλαισίων, και λαμβάνοντας υπόψη τη συνεκτικότητά τους με διεθνείς πρωτοβουλίες:
 - α. να επικρατήσει μια πιο ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ της ποσοτικής και της ποιοτικής αξιολόγησης της έρευνας, με ενίσχυση των ποιοτικών δεικτών αξιολόγησης της έρευνας και παράλληλη ανάπτυξη της υπεύθυνης χρήσης των ποσοτικών δεικτών·

- β. να αναγνωρίζονται όλες οι μορφές αποτελεσμάτων και διαδικασιών έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των συνόλων δεδομένων, του λογισμικού, των κωδίκων, των μεθοδολογιών, των πρωτοκόλλων και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, και όχι μόνο των δημοσιεύσεων· ΤONIZEI ότι τα δεδομένα θα πρέπει να είναι διαθέσιμα, προσβάσιμα, διαλειτουργικά και επαναχρησιμοποιήσιμα, σύμφωνα με τις αρχές FAIR·
- γ. να λαμβάνονται υπόψη οι ποικίλες σταδιοδρομίες και όλες οι δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων της καθοδήγησης, των ηγετικών ρόλων, της επιχειρηματικότητας, της διαχείρισης δεδομένων, της διδασκαλίας, της αξιοποίησης της γνώσης, της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανίας και πανεπιστημίων, της στήριξης για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής, της αλληλεπίδρασης με την κοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της επιστήμης των πολιτών και της συμμετοχής του κοινού·
- δ. να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των διαφόρων ερευνητικών κλάδων, το φάσμα από τη βασική έως την εφαρμοσμένη έρευνα, τα στάδια της σταδιοδρομίας στις ερευνητικές θέσεις και οι αποστολές των ερευνητικών ιδρυμάτων·
- ε. να διασφαλίζεται ότι η δεοντολογία και η ακεραιότητα έχουν ύψιστη προτεραιότητα και δεν υπονομεύονται από αντικίνητρα·
- στ. να διασφαλίζεται η πολυμορφία, η ισότητα των φύλων και να προωθείται η ενεργά η συμμετοχή των γυναικών στην επιστήμη·
9. ΧΑΙPETIZEI την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να συγκεντρωθούν απόψεις σχετικά με τα συστήματα αξιολόγησης της έρευνας, η οποία έχει ως στόχο να διευκολύνει τη δημιουργία ενός ευρέος συνασπισμού ενδιαφερόμενων μερών πρόθυμων να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν αλλαγές, σε εθελοντική βάση, μέσω συμφωνίας για την προώθηση απτών δράσεων για τη μεταρρύθμιση των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας·
10. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ την «Πρόσκληση του Παρισιού για την αξιολόγηση της έρευνας» που δημοσιεύθηκε με την ευκαιρία της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης για την Ανοικτή Επιστήμη τον Φεβρουάριο του 2022¹¹, με την οποία καλούνται όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να συμμετάσχουν στον συνασπισμό·

¹¹ [Πρόσκληση του Παρισιού – OSEC 2022](#)

11. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη μεταρρύθμιση του συστήματος αξιολόγησης της έρευνας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, σε στενή συνεργασία με τους ερευνητές, με παράλληλο σεβασμό της αυτονομίας των ερευνητικών οργανισμών, με βάση τις προαναφερθείσες αρχές·
12. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τους οργανισμούς χρηματοδότησης της έρευνας και τις αρχές αξιολόγησης, τα πανεπιστήμια και άλλα σχετικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς οργανισμούς, καθώς και τα ιδρύματα που εκτελούν καθήκοντα αξιολόγησης, να συμμετάσχουν στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία και να προωθούν τη δέουσα καθοδήγηση και στήριξη σε εθνικό επίπεδο·
13. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ανάγκη να εξασφαλιστεί η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο προκειμένου να γίνουν πράξη οι αλλαγές στα συστήματα αξιολόγησης της έρευνας, και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, να αναλύσει τα νομικά και διοικητικά προσκόμματα σε ενωσιακό, εθνικό και διακρατικό επίπεδο σε ένα ανανεωμένο σύστημα αξιολόγησης της έρευνας, να προτείνει δράσεις για την άρση των εντοπιζόμενων προσκομμάτων και να στηρίζει την ανταλλαγή πρακτικών και την αμοιβαία μάθηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
14. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τα ενδιαφερόμενα μέρη να προωθήσουν την ανεξαρτησία, τον ανοικτό χαρακτήρα, την αναπαραγωγιμότητα και τη διαφάνεια των δεδομένων και των κριτηρίων όπως απαιτείται για την αξιολόγηση της έρευνας και για τον υπολογισμό της απήχησης της έρευνας· ΦΡΟΝΕΙ ότι τα δεδομένα και οι βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της έρευνας θα πρέπει, κατ' αρχήν, να είναι ανοικτής πρόσβασης και ότι τα εργαλεία και τα τεχνικά συστήματα θα πρέπει να καθιστούν δυνατή τη διαφάνεια·
15. ΦΡΟΝΕΙ ότι οι συμμαχίες ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως χώρος δοκιμών για τον μετασχηματισμό των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας· ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα εν λόγω μέρη να δρομολογήσουν πιλοτικά σχέδια για τη θέσπιση διαδικασιών αξιολόγησης σύμφωνα με τις προαναφερθείσες αρχές σε εθελοντική βάση· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν περιβάλλουσες συνθήκες για τη στήριξη των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των συμμαχιών ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, για τον σκοπό αυτό·

16. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι ο μετασχηματισμός των συστημάτων αξιολόγησης της έρευνας αποτελεί βασική συνιστώσα της ελκυστικότητας των ερευνητικών σταδιοδρομιών και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν τις αρχές αξιολόγησης της έρευνας στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πλαισίου για ερευνητικές σταδιοδρομίες, στην αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Χάρτας του Ερευνητή και του Κώδικα Δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών, καθώς και στη μελλοντική δημιουργία της πλατφόρμας ταλέντων EXE·

II. Ευρωπαϊκή προσέγγιση και ευρωπαϊκές ικανότητες στον τομέα των ακαδημαϊκών εκδόσεων και της ακαδημαϊκής επικοινωνίας

17. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι είναι προς το συμφέρον των ευρωπαίων πολιτών και της ευρωπαϊκής οικονομίας να εξασφαλιστεί μια διαφανής και ανταγωνιστική αγορά που θα επιτρέπει στις ιδιωτικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), καθώς και σε χρηματοδοτούμενους από το δημόσιο οργανισμούς, όπως πανεπιστήμια, ερευνητικοί οργανισμοί και επιστημονικές εταιρείες, να συμβάλλουν σε ένα κοινό σύστημα γνώσεων στον τομέα της έρευνας και να επωφελούνται από αυτό· ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να εργαστεί για τη βελτίωση ενός κανονιστικού πλαισίου ώστε να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη πρόσβαση και η επαναχρησιμοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, των δημοσιεύσεων και των δεδομένων που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους για ερευνητικούς σκοπούς και να ελαχιστοποιείται ο διοικητικός φόρτος για τις ερευνητικές υποδομές και υπηρεσίες·
18. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η κρίση της νόσου COVID-19 ανέδειξε τα οφέλη της ανοικτής επιστήμης και της άμεσης ανοικτής πρόσβασης σε ερευνητικές δημοσιεύσεις, επιτρέποντας ταχύτερους τρόπους ελέγχου της ποιότητάς τους, καθώς και της περαιτέρω επέκτασης των διαδικασιών ανοικτής πρόσβασης, κάτι που αποδείχθηκε καίριας σημασίας για την ανάπτυξη μέτρων ανάσχεσης της κρίσης χωρίς χρονοτριβή χάρη στη γρήγορη πρόσβαση στα νέα ερευνητικά αποτελέσματα για την καταπολέμηση της νόσου· ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η κρίση έχει επίσης αναδείξει τα οφέλη της αυξημένης πρόσβασης σε ερευνητικά δεδομένα βάσει των αρχών FAIR·

19. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ με ανησυχία την οικονομική επιβάρυνση για τα ερευνητικά ιδρύματα και τους προϋπολογισμούς των κρατών μελών η οποία προκύπτει από τον αυξανόμενο όγκο των δαπανών για την πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις και δημοσιεύσεις ανοικτής πρόσβασης και ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ, στο πλαίσιο αυτό, τις στρατηγικές που αποσκοπούν στον περιορισμό των δαπανών, όπως οι δράσεις που έχουν αναληφθεί για το θέμα αυτό από οργανώσεις όπως η «Coalition S» ή η «Open APC», και οι οποίες αποσκοπούν στην εξασφάλιση διαφάνειας καθώς και δίκαιων και ισότιμων όρων στις συμβάσεις με εκδοτικούς οίκους·
20. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι είναι καίριας σημασίας για την Ένωση και τα κράτη μέλη της να θεσπίσουν μια κοινή προσέγγιση όσον αφορά γενικώς παραδεδεγμένες αρχές για τις ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις και την ακαδημαϊκή επικοινωνία, δεδομένου ότι πρόκειται για ζήτημα ανάπτυξης και διάδοσης της γνώσης, κυριαρχίας και ορθής χρήσης των δημόσιων πόρων, και ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη πρέπει να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στον τομέα των ακαδημαϊκών δημοσιεύσεων σε κατάλληλο συντονισμό με όλους τους υφιστάμενους και μελλοντικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς στον τομέα αυτό, μην παραλείποντας να εξετάσουν τις ειδικές προκλήσεις κάθε επιμέρους επιστημονικού κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών·
21. ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ τη δημιουργία της Open Research Europe, της πλατφόρμας δημοσίευσης ανοικτής πρόσβασης που δημιούργησε η Επιτροπή, καθώς και άλλων παρόμοιων πλατφορμών και πανεπιστημιακών εκδοτικών οίκων ανοικτής πρόσβασης που συστάθηκαν τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς χρηματοδότες έρευνας εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης τη δημιουργία ειδικών ερευνητικών υποδομών όπως το OpenAIRE (υποδομές ανοικτής πρόσβασης για την έρευνα στην Ευρώπη) και το OPERAS (ανοικτή ακαδημαϊκή επικοινωνία στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας για τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες)· ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς χρηματοδότησης της έρευνας να εξετάσουν το ενδεχόμενο συμμετοχής στην πρωτοβουλία «Open Research Europe» προκειμένου να βελτιώσουν την ποιότητα και την ελκυστικότητά της ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, να εξετάσουν το ενδεχόμενο δημιουργίας δικών τους πλατφορμών ανοικτής πρόσβασης, εφόσον απαιτείται·

22. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ποικιλομορφία των επιχειρηματικών μοντέλων για τα επιστημονικά περιοδικά και τις πλατφόρμες ανοικτής πρόσβασης· ΦΡΟΝΕΙ ότι οι συγγραφείς ερευνητικών δημοσιεύσεων ή τα ιδρύματα από τα οποία προέρχονται θα πρέπει να διατηρούν επαρκώς στην κατοχή τους τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ώστε να εξασφαλίζουν την ανοικτή πρόσβαση, που θα οδηγεί στην ευρύτερη διάδοση, αξιοποίηση και επαναχρησιμοποίηση των αποτελεσμάτων, συμβάλλοντας στη δίκαιη ισορροπία μεταξύ των επιχειρηματικών μοντέλων στον τομέα των εκδόσεων· ΤΟΝΙΖΕΙ ότι τα τέλη συνδρομής καθώς και τα τέλη δημοσίευσης ανοικτής πρόσβασης, όταν εφαρμόζονται, θα πρέπει να είναι διαφανή και ανάλογα με τις υπηρεσίες δημοσίευσης· ΦΡΟΝΕΙ ότι η δημοσίευση οποιωνδήποτε ερευνητικών αποτελεσμάτων θα πρέπει να βασίζεται στην αξιολόγηση της ποιότητάς τους και ότι θα πρέπει να αντιμετωπιστεί κάθε πιθανή πηγή μεροληψίας, μεταξύ άλλων λόγω της ευχέρειας δαπανών, σε επίπεδο ερευνητή ή φορέα, και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να εργαστεί επ' αυτού·
23. ΖΗΤΕΙ από την Επιτροπή να παρακολουθεί, από κοινού με τα κράτη μέλη, την εξέλιξη και την ποικιλία των επιστημονικών εκδόσεων στην Ευρώπη και τις πρακτικές και το κόστος των ακαδημαϊκών δημοσιεύσεων, συμπεριλαμβανομένης της διαφάνειας των χρεώσεων, να προβαίνει σε απολογισμό και ανταλλαγή των υφιστάμενων βέλτιστων διαδικασιών που έχουν αναπτυχθεί σε εθνικό επίπεδο και, όπου είναι δυνατόν, να δημοσιοποιεί τα πορίσματα, και για τον σκοπό αυτό ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη ή, κατά περίπτωση, τους ερευνητικούς οργανισμούς, σε συνεργασία με την Επιτροπή, να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα κατά της διάδοσης μη επαρκώς διαφανών συμβατικών ρυθμίσεων στις σχέσεις τους με τους εκδοτικούς οίκους·
24. ΦΡΟΝΕΙ ότι ορισμένες πρακτικές ανοικτής επιστήμης, όπως η ανοικτή αξιολόγηση από ομοτίμους και η πρόωμη κυκλοφορία προδημοσιεύσεων, είναι πολύ ελπιδοφόρες αλλά θέτουν προκλήσεις, και θα πρέπει να προωθηθούν περαιτέρω εντός ενός συνεκτικού πλαισίου και να βασίζονται σε αυστηρές αρχές και πρακτικές ακεραιότητας, καθώς επιτρέπουν την ταχύτερη διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την ταχύτερη διενέργεια ελέγχων ποιότητας επί αυτών·
25. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να αυξηθεί η αναπαραγωγιμότητα των ερευνητικών αποτελεσμάτων, δεδομένου ότι αυτό συμβάλλει στην υψηλότερη ποιότητα, σε αποδοτικότερες ερευνητικές διαδικασίες, σε πιο αξιόπιστα αποτελέσματα, σε αποτελεσματικότερη μετάφραση αυτών σε καινοτομίες και σε υψηλότερη απόδοση των επενδύσεων στην έρευνα, καθώς και η προώθηση της εμπιστοσύνης του κοινού στην επιστήμη και της χάραξης τεκμηριωμένων πολιτικών·

26. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τις συστάσεις¹² της ERAC σχετικά με την ανοικτή επιστήμη και την ακεραιότητα, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος των πρακτικών προδημοσίευσης, και ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη να στηρίζουν τους ερευνητικούς οργανισμούς κατά την ανάπτυξη συνεκτικών κατευθυντήριων γραμμών για το θέμα αυτό.

III. Ανάπτυξη της πολυγλωσσίας για τις ευρωπαϊκές ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις

27. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι ένας από τους κύριους στόχους της ανοικτής επιστήμης είναι η αύξηση της διάδοσης και της απήχησης των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας· ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η αγγλική γλώσσα έχει καταστεί η *lingua franca* για τη διεθνή επιστημονική διασυνοριακή συνεργασία και για την επικοινωνία σε πολλές επιστημονικές κοινότητες· ΦΡΟΝΕΙ ότι προκειμένου να προσεγγιστεί το μη ακαδημαϊκό κοινό ενδέχεται να απαιτηθούν ειδικές μορφές δημοσιεύσεων, γραμμένες σε λιγότερο τεχνική γλώσσα, και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τον σημαντικό ρόλο της πολυγλωσσίας στο πλαίσιο της επιστημονικής επικοινωνίας με την κοινωνία, ιδίως σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο· στο πλαίσιο αυτό, ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ τις πρωτοβουλίες για την προώθηση της πολυγλωσσίας, όπως η πρωτοβουλία του Ελσίνκι για την πολυγλωσσία στην ακαδημαϊκή επικοινωνία¹³.
28. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι, στο πλαίσιο της κρίσης COVID-19, η ανάγκη πρόσβασης σε νέα και αξιόπιστα ερευνητικά αποτελέσματα ήταν καίριας σημασίας, και ότι η πρόσβαση σε αυτή τη νέα γνώση σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της διάδοσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στα μέσα ενημέρωσης, καθώς και στους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, στους επαγγελματίες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και στους πολίτες·
29. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι η προαιρετική διάχυση ακαδημαϊκών δημοσιεύσεων σε περισσότερες από μία γλώσσες δεν θα πρέπει να εμπίπτει στην ευθύνη μεμονωμένων ερευνητών ούτε να έρχεται σε αντίθεση με τα ήθη και τα έθιμα των ερευνητών ή με την αναγκαιότητα δημοσίευσης σε συγκεκριμένες γλώσσες ανάλογα με τον εκάστοτε επιστημονικό κλάδο·

¹² 1207/21.

¹³ *Helsinki Initiative on Multilingualism in Scholarly Communication*, 2019 - doi.org/10.6084/M9.FIGSHARE.7887059

30. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τις ελπιδοφόρες εξελίξεις που προέκυψαν πρόσφατα στον τομέα της αυτόματης μετάφρασης χάρη στην πρόοδο της τεχνητής νοημοσύνης και ΘΕΩΡΕΙ ότι η ημιαυτόματη μετάφραση ακαδημαϊκών δημοσιεύσεων εντός της Ευρώπης μπορεί να έχει μεγάλες προοπτικές όσον αφορά τη δημιουργία αγοράς για τη νέα αυτή τεχνολογία και αποτελεί επίσης σημαντικό ζήτημα κυριαρχίας·
31. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να πειραματιστούν με την πολυγλωσσία, σε προαιρετική βάση·
32. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να ενημερώσει το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στα τρία τμήματα των παρόντων συμπερασμάτων έως το τέλος του 2023, προκειμένου να αξιολογηθεί η ανάγκη για περαιτέρω δράση, εάν κριθεί αναγκαίο.
-